

Geopolityczne uwarunkowania i konsekwencje konfliktów zbrojnych na obszarze poradzieckim.

Agnieszka Legucka

Z recenzji dr. hab. Jerzego Zalewskiego, prof. UJK, dyrektora Instytutu Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, Filia w Piotrkowie Trybunalskim:

Monografia „Geopolityczne uwarunkowania i konsekwencje konfliktów zbrojnych na obszarze poradzieckim” to jedna z ciekawych prac par excellence podejmujących zagadnienia geopolityki w ujęciu dynamiki polityki bezpieczeństwa Federacji Rosyjskiej w kategoriach relacji regionalnej i lokalnej. Wnioski teoretyczne z analiz Autorki wykraczają daleko poza kwestie uwarunkowań i rezultatów konfliktów zbrojnych na obszarze poradzieckim. Autorka daje lekcję poglądową badania jakościowego tej problematyki. Tekst można potraktować jako przykład dobrego warsztatu badawczego, a zarazem istoty i zalet myślenia interpretatywnego.

Spis treści:

Wstęp

Rozdział 1

Geopolityka jako paradygmat w badaniach nad współczesnymi konfliktami zbrojnymi i rosyjskie rozumienie geopolityki

- 1.1. Definiowanie i istota geopolityki
- 1.2. Geopolityka w nauce o bezpieczeństwie
 - 1.2.1. Konflikty zbrojne w koncepcjach klasyków geopolityki i geostrategii
- 1.3. Nowa geopolityka i nowe konflikty zbrojne
 - 1.3.1. Cykliczność wojen i rozwoju państw
- 1.4. Rosyjskie rozumienie geopolityki
 - 1.4.1. Rosyjskie postrzeganie przestrzeni
 - 1.4.2. Stosunek Rosjan do armii w perspektywie obrony przestrzeni
 - 1.4.3. Rosyjskie koncepcje geopolityczne
 - 1.4.3.1. Atlantyzm i neoeurazjatyzm
 - 1.4.3.2. Nowsza i najnowsza geopolityka w Rosji
 - 1.4.4. Rosyjski kod geopolityczny
- 1.5. Konkluzje

Rozdział 2

Uwarunkowania i przebieg poradzieckich konfliktów zbrojnych

- 2.1. Uwarunkowania globalne
- 2.2. Uwarunkowania regionalne
 - 2.2.1. Przedstawienia geopolityczne
 - 2.2.2. Nacjonalizm i polityzacja etniczności
 - 2.2.3. Czynniki religijny
- 2.3. Uwarunkowania lokalne
 - 2.3.1. Motywy lokalnych elit politycznych
 - 2.3.2. Infrastruktura wojskowa

- 2.3.3. Geografia obiektywna i subiektywna
- 2.4. Przebieg poradzieckich konfliktów zbrojnych
 - 2.4.1. Konflikt zbrojny w Europie
 - 2.4.1.1. Naddniestrze
 - 2.4.2. Konflikty zbrojne na Kaukazie
 - 2.4.2.1. Górski Karabach
 - 2.4.2.2. Osetia Południowa i Abchazja
 - 2.4.2.3. Wojna sierpniowa 2008
 - 2.4.2.4. Konflikt ingusko-osetyjski
 - 2.4.2.5. Czeczenia
 - 2.4.3. Konflikt zbrojny w Azji Centralnej
 - 2.4.3.1. Tadżykistan
- 2.5. Konkluzje

Rozdział 3

Udział zewnętrznych aktorów międzynarodowych w regulowaniu poradzieckich konfliktów zbrojnych

- 3.1. Organizacje międzynarodowe
 - 3.1.1. Organizacja Narodów Zjednoczonych
 - 3.1.2. KBWE/OBWE
 - 3.1.3. Unia Europejska
- 3.2. Państwa muzułmańskie i aktorzy pozapaństwowi
 - 3.2.1. Iran
 - 3.2.2. Turcja
- 3.3. Stany Zjednoczone
- 3.4. Konkluzje

Rozdział 4

Globalne konsekwencje poradzieckich konfliktów zbrojnych

- 4.1. Konflikty zbrojne w międzynarodowej polityce Federacji Rosyjskiej
 - 4.1.1. Zapewnienie bezpieczeństwa Federacji Rosyjskiej
 - 4.1.2. Konflikty zbrojne jako sposób umocnienia pozycji i prestiżu międzynarodowego Federacji Rosyjskiej
 - 4.1.2.1. „Ukrywanie” wojny w Czeczenii przed światem
 - 4.1.3. Wzrost siły Federacji Rosyjskiej
- 4.2. Wojna sierpniowa 2008 r. – pierwsza wojna geopolityczna na obszarze poradzieckim
 - 4.2.1. Precedens Kosowa
 - 4.2.2. Konfrontacja między Wschodem i Zachodem
 - 4.2.3. Wojna w przestrzeni informacyjnej
- 4.3. Konflikty zbrojne w polityce międzynarodowej państw poradzieckich
 - 4.3.1. Konflikt zbrojny w Europie
 - 4.3.2. Konflikty zbrojne na Kaukazie Południowym
 - 4.3.2.1. Konflikt w Górskim Karabachu
 - 4.3.2.2. Konflikty w Gruzji
 - 4.3.3. Konflikt zbrojny w Azji Centralnej
 - 4.3.3.1. Tadżykistan – Chiny
- 4.4. Konkluzje

Rozdział 5

Regionalne i lokalne konsekwencje poradzieckich konfliktów zbrojnych

5.1. Ocena skuteczności regionalnych inicjatyw zapobiegania i reagowania na poradzieckie konflikty zbrojne

5.1.1. Wspólnota Niepodległych Państw

5.1.1.1. Abchazja

5.1.1.2. Tadżykistan

5.1.2. „Mirotworciestwo” w praktyce

5.1.2.1. Osetia Południowa

5.1.2.2. Naddniestrze

5.1.3. Organizacja Układu o Bezpieczeństwie Zbiorowym

5.1.4. Organizacja Demokratyczny Wybór i Rozwój – GUAM

5.2. Wykorzystywanie poradzieckich konfliktów zbrojnych w regionalnej polityce Federacji Rosyjskiej

5.2.1. Perspektywy modelu regionalnego przywództwa Rosji w regulowaniu konfliktów zbrojnych

5.2.2. Konsekwencje wojen w Czeczenii dla bezpieczeństwa wewnętrznego i regionalnego Federacji Rosyjskiej

5.3. Konsekwencje konfliktów zbrojnych dla państw „bliskiej zagranicy”

5.3.1. Geopolityka sąsiedztwa

5.3.2. Umocnienie się quasi-państw

5.3.3. Wyścig zbrojeń i rosyjska obecność wojskowa

5.3.4. Autorytarne rządy i kryminalizacja polityki

5.4. Konkluzje

Zakończenie

Bibliografia

Indeks